A Ω

Spravodajca evanjelického a.v. cirkevného zboru v Prešove

Október 2014 Ročník 19 Číslo: 4

Viera je vyznaním Ježiša Krista, nášho Pána

Bratia a sestry,

čo vlastne budeme oslavovať v deň pamiatky Reformácie v našom cirkevnom zbore? Čo vlastne budeme oslavovať v roku 2017? Iste je úlohou VMV (Vnútromisijného výboru) a zborového presbyterstva, aby sme sa aj touto otázkou zaoberali... Môžeme zasadiť aj strom reformácie – ale to dôležité je, že cirkev rastie tam, kde sa *„evanjelium čistotne káže a sviatosti podľa Božieho slova prisluhujú“*. Je namieste sa pýtať po zmysle a význame týchto udalostí, lebo by nám nemalo ísť iba o historickú spomienku, ale o posolstvo, ktoré nás bude volať k pokániu zvlášť v tomto jubilejnom roku 2017. Zorganizujeme „púte“ po stopách Dr. M. Luthera, opravia sa pamiatky, bude to po ekonomickej stránke dobrý rok... naskytne sa nám príležitosť, aby sme po boku EKD (Evanjelickej cirkvi v Nemecku) zohriali svoje sebavedomie, v ktorom sme akosi zabudli na to podstatné... To, čo je podstatné pri tomto jubileu a Pamiatke reformácie, aby sme sa tešili z moci evanjelia, ktoré naplno zasiahlo život Dr. Martina Luthera a on nemohol mlčať, a preto vyznával... *„Z opravdivej lásky a osobitného úsilia vyniesť pravdu na svetlo má sa vo Wittenbergu dišputovať o nasledovných výpovediach pod predsedníctvom ctihodného otca dr. Martina Luthera, augustiniána, magistra slobodných umení a Písma svätého, ako aj riadneho učiteľa. Prosí preto tých, čo nie sú prítomní a nemôžu si s nami vymeniť názory, aby to urobili písomne. V mene nášho Pána Ježiša Krista. Amen. 1. Keď náš Pán a Majster hovorí: ‚Pokánie čiňte‘, tak chce, aby celý život Jeho veriacich na zemi bol ustavičným pokáním.“*

Pochopil, že viera je vyznaním Ježiša Krista, nášho Pána, ktorý nás zachránil a zachraňuje z moci hriechu, zla - diabla a smrti. Verím, že nechceme toto jubileum prijať iba ako spomienku nášho pohodlného kresťanstva, v ktorom sa vzďaľujeme od zápasu, ale i autority Božieho slova. V roku 1534 bola preložená celá Biblia do nemeckého jazyka. Je zaujímavé čítať, ako Dr. M. Luther prekladal s pracovným tímom Starú zmluvu, ako sa týždenne stretávali, modlili sa a zápasili, lebo vedel, že Božie slovo – evanjelium nie je súkromným vlastníctvom cirkví, Ono je mocou Božou... Pochopíme to na našom najsekularizovanejšom kontinente – v Európe? Stojíme pred mnohými výzvami v spoločnosti, Európe, cirkvi, ale i v našom cirkevnom zbore. Musíme nanovo žiť evanjelium ako pravdu a záchranu v Kristu, v moci Ducha Svätého tak, aby pretvárala náš život, vzťahy, rodiny a manželstvá a odpovedala na otázky dneška, aby naša viera stala sa vyznaním života, v ktorom s Kristom dokážeme zvládať život samotný. K tomu nás zaväzuje aj list Dr. M. Luthera, ktorý vo Wittenbergu 2. nedeľu po Veľkej noci 1544 písal do Prešova. V úvode listu píše: *„Ctihodným bratom v Kristovi, služobníkom slova v prešovskej cirkvi a susedných miest, úprimným a najvernejším, v Pánovi najdrahším. Milosť a pokoj, ctihodní mužovia v Pánovi! Váš veľmi smutný list som prečítal s veľkou bolesťou svojho srdca, vidiac taký veľký hnev Boží, ba takú veľkú pokutu za naše hriechy, ktoré prinútili Boha, aby poslal proti nám také hrozné, zbesilo plieniace hordy Turkov. Kiež Boh dá, aby sme sa spamätali a účinnou ľútosťou utíšili tento Jeho hnev, alebo ak je určené, aby tomu tak bolo, nech sa stane, aby toto bol posledný hnev a jedno z veľkých znamení predo dňom Jeho slávy a našej spásy, ako povedal: A budú veľké znamenia. Amen“* Potom v liste prosí o vernosť Augsburskému vyznaniu, čo sa týka sviatosti a končí slovami: *„Modlíme sa vrúcne, aby náš Pán Ježiš Kristus skoro učinil koniec tohto zlého sveta, ktorý sa blíži ku koncu, takže sa zdá, že ani sám seba nemôže už ďalej znášať. Príď, Pane Ježiši! Amen. V Ňom buďte zdraví!“* Našiel si čas na povzbudenie a modlitbu. To svedectvo nás má povzbudiť k štúdiu Augsburského vyznania (AV), lebo ono *„nebolo epochálnym historickým aktom vo svetových dejinách, ani nie kultúrnohistorickým medzníkom vo vývoji Európy v zmysle emancipácie človeka z poroby skostnatenej hierarchie a mŕtveho dogmatizmu, ani nie aktom nacionalistického vzopnutia sa nemeckých stavov voči*

PATMOS

„Veď ja sa nehanbím za evanjelium Kristovo: lebo mocou Božou je ono na spasenie každému veriacemu.“

(List Rímskym 1, 16)

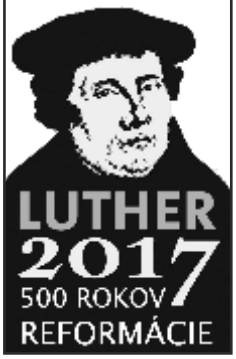

cisárskej autorite". To, čo reformačných otcov inšpirovalo a čo im dávalo odvahu vystúpiť pred cisárom a zhromaždenou náboženskou elitou, bola na základe Písma Svätého spoznaná a zažitá moc evanjelia, ktorá sa naplno zjavila a prejavila v ich životoch. Tu sa cítim oslovený a nanovo povzbudený, aby sme neustávali v službe zvesti evanjelia... Apoštol Pavel v 1 Kor 9, 16 vyznáva: *„Lebo keď kážem evanjelium, to nie je chválou pre mňa, to je moja povinnosť; beda by mi bolo, keby som nekázal evanjelium."* Ak budete čítať Pamtos, nech sú tie mnohé stretnutia počas leta chápané ako priestor, kde sa zvestovalo evanjelium, kde sme naším životom viery prinášali svedectvo o záchrane a nádeji v Pánovi Ježišovi. K nemu nás volá aj náš časopis Patmos, ale i realita našej pominuteľnosti... Nech celý náš život usmerňuje, určuje naša láska k Nemu, ktorého príchod očakávame.

Ján Bakalár
zborový farár

Luther a Biblia

„Je dvojitá obrana a zbraň: pilne počúvať Božie slovo, učiť sa mu a cvičiť sa v ňom, vyučovať a posilňovať. Po druhé: keď príde pokušenie a zápas, pozdvihnúť ruky a volať k Bohu o pomoc; takže jedno z obidvoch by stále šlo ako večný rozhovor medzi Bohom a človekom: buď by On hovoril s nami a my by sme ticho sedeli a počúvali, alebo On by nás počul hovoriť k Nemu a prosiť Ho o to, čo potrebujeme."
Dr. Martin Luther

Takou dôležitou bola pre M. Luthera Biblia. O ňu mu predovšetkým išlo. Nejde mu o seba samého a jeho výklad, ale o Bibliu samotnú. To by sme mali počas čítania tohto článku mať pred očami a vziať si ho k srdcu a nechať sa pozvať k čítaniu a štúdiu Biblie Dr. M. Lutherom.

Naše stanovisko k téme má byť súčasne náš prínos k Biblii v rámci Roka reformácie 2017. Pritom by u M. Luthera nebol potrebný tento vnútorný podnet. Biblia bola tak či tak pre neho ústrednou témou. Narazili by sme na túto pravdu viackrát v našej prednáške, venujúcej sa Lutherovej teológii a mali by sme sa tým v každom prípade zaoberať, aj bez tohto mimoriadneho *„500-tého výročia reformácie"*.

Biblia sa stala pre Luthera životnou knihou vo viacnásobnom zmysle:

- stala sa pre neho knihou, ktorá ho – raz objavená – sprevádzala celý život;
- knihou, ktorá sa stala úlohou jeho života, ktorú mal prednášať, kázať a vykladať;
- knihou, ktorá ho vyzývala, s ktorou bojoval, ktorá ho trápila a pod ktorou trpel, ktorá ho zamestnávala dňom a nocou so svojimi neúprosnými požiadavkami a krásnymi zasľúbeniami;
- ktorá sa pre neho v tom pravom zmysle a celkom osobne stala knihou jeho života, pretože mu svojím radostným a voľnosť tvoriacim posolstvom predstavila skutočný a sprostredkovala skutočný život, kniha, ktorá ho privádzala k životu.

Je pravdou to, čo píše k tomu Heinrich Bronkamm: *„Jedine Bibliou sa stal tým (myslí sa Luther), čím bol. S ňou sa naučil prekonať scholastickú teológiu a znovu objaviť základ evanjelia. Bola jediným priateľom v jeho hodinách opustenosti, jediná zbraň v jeho bojoch voči tisícročnému systému. Budovala jeho vieru a doteraz všetky literárne i ústne zápasy víťazne prekonal vďaka poznanej pravde Písma, a tak za reformačné svedectvo mohol vďačiť len jej."*

Téma „Biblia" u Luthera je v skutočnosti prepojená so všetkými ostatnými témami jeho teológie, pretože Biblia je zdrojom, z ktorého čerpal, autorita, ktorej jedine a hlboko dôveroval a ktorá preto našla svoje vyjadrenie vo všetkom, čo učil. Preto sme sa pri jednotlivých kapitolách jeho teológie už stretli a samozrejme nachádzame tu priečne spojenia a opakovania k mnohému, čím sa zaoberáme – Bibliou. Novým je, že pri Pamiatke reformácie, ale aj blížiaceho sa 500. výročia upriamime svoj pohľad priamo na samotnú Bibliu, ako ju objavil M. Luther, čítal ju, bojoval ňou a ako sa ju učil porozumieť a potom kázať, učiť a žiť aj v rodine a cirkvi. Rád by som upriamil Vašu pozornosť na Dr. M. Luthera ako prekladateľa Biblie.

Luther – prekladateľ Biblie

Ďalšiu podstatnú pomoc pri porozumení Biblie dal M. Luther zborom svojím prekladom Biblie. Pretože sa preňho samého Biblia stala takou dôležitou, chcel, aby ju všetci kresťania vlastnili a mohli ju čítať. S tým cieľom musela byť preložená do jazyka ľudu. Aj túto ťažkú prácu vykonal M. Luther. Začal s tým na Wartburgu, 1521/22 (za 300 dní). Jeho preklad je zaiste prvý nemecký preklad. Obsahoval ale oproti svojim predchodcom viaceré podstatné prednosti:

Prvá bola skutočnosť, že to nebol preklad len z latinčiny Vulgaty – ktorá sama o sebe už bola prekladom a obsahovala niektoré chyby, ale z pôvodného textu gréckeho, resp. hebrejského. Okrem toho mal M. Luther prirodzenú, básnickú silu jazyka, ktorá mu umožnila, urobiť preklad do zrozumiteľného, jasného a rečovo pekného nemeckého jazyka. Preklad Biblie rozvíja celú svoju silu a krásu až pri čítaní nahlas, preto aj dnes všetky novšie nemecké preklady pri Bohoslužbách prevyšuje. Nakoniec bol M. Luther vo svojej vášni Biblii porozumieť a jemu darovanom opätovne objavenom evanjeliu tak dobre oboznámený s biblickým posolstvom a jeho významom, že to v jeho preklade všade počuť. Tak vznikol jedinečný kongeniálny preklad, ktorý nielen prevyšoval všetkých svojich predchodcov, ale ktorý až do dneška v nemeckom jazyku je zatiaľ nedosiahnutý a ktorý si právom zasluhuje aj naďalej byť používaný pri Službách Božích. To mimochodom nie je len otázka evanjelickej identity našej cirkvi, ale uvedomenie si radostnej zvesti. Proti všetkým kritikám, ktoré hovoria, Lutherov preklad už dnes nie je moderný a už nie je zrozumiteľný, tvrdím: Evanjelium Ježiša Krista je ešte aj dnes v Lutherovom ponemčení najviac zrozumiteľné a najľahšie zapamätateľné, a preto by sa mal jeho preklad bezpodmienečne používať.

O spôsobe svojho prekladu a o jeho reflexiách M. Luther v jednom zo svojich spisov „Posolstvo o prekladaní“ sebe a svojim čitateľom predložil vyúčtovanie. (Mali by sme ho raz prečítať celé!) Tu z toho len niekoľko jeho zásad: M. Lutherovi nešlo len o jednotlivé slová, ale o vec. Nechcel preto robiť doslovný preklad, ale obsahovo a robí to niekedy aj veľmi voľne, ale úplne v zmysle textu a jeho zrozumiteľnosti. K tejto súvislosti patrí tiež, že určité dôležité myšlienky vyzdvihol, pričom napr. Rímskym 3, 28 vkladá slovo „jedine“: „Bez pôsobenia zákona, jedine vierou.“

Heinrich Bornkamm charakterizoval Lutherov prekladateľský výkon nasledovne: „... tak sa narodilo podstatné jeho výkonu predsa z neznámych hlbín veľkého básnického srdca. Nadaný v reči, ktorá sa prispôsobí každej úlohe, jemnosť vianočného príbehu, ako aj zdesenie z apokalypsy, nepracuje podľa pravidiel, ale podľa vnútorných zákonov. Neuveriteľná istota zásahu, ktorým oslovuje ukryté vzrušenie v texte, nepochádza len z triezveho myslenia, ale je svedectvom zápasu viery a modlitby, vedenia Duchom Svätým a uvedomelou prezieravosťou. Počuje a vidí svätý príbeh ako súčasný a dáva jeho znenie tak ďalej, aby aj tichý čitateľ živo počul hovorené slovo. Delením viet a zmysluplnou interpunkciou robí Bibliu knihou, ktorá sa má viac počúvať a čítať nahlas. Poetické časti cíti s najvyššou citlivosťou a odpovedá im básnickými prostriedkami v nemeckom jazyku, aliterácii a rytme. Tak dochádza k tomu, že mnoho veršov Lutherovej Biblie skoro samy osebe spievajú a svoje tajomstvo odhalili ako Bach... počutím skrytej hudby. Aj napriek tomu je tu viac pri diele ako génius básnika. Nové vytvorenie biblického slova, ku ktorému neexistuje na celom svete porovnanie, sa mohlo preto podariť, pretože nebol naplnený len dokonalým umením, ale pretože v nespočetných hodinách vstúpili do jeho vlastného života. Čítal sväté písma „ako keby boli napísané včera“, ako keby Boh utešoval a napomínal jeho samého. Áno, najprv udivujúce základné poznatky jeho teológie, že Boh hovorí a otvára svoje hlbiny prostriedkami slova, mu dalo úplnú voľnosť rozvinúť svoj vlastný jazyk. Jeho dielo vytrysklo nielen z básnickej intuície, ale bolo zdrojom ľudského slova zo slova Božieho. V tichých zimných mesiacoch to na Wartburgu nevyrábal, ale cítil to tak.“

Všetko k Lutherovmu prekladu povedané sa vzťahovalo len na Novú zmluvu. Jej preklad vyšiel v roku 1522 ako tzv. septembrová zmluva a bol veľkým úspechom. Položil základ pre kresťansko-evanjelickú výchovu v zboroch a vytváral okrem toho základ pre spoločnú spisovnú nemčinu.

„Po niekoľko rokov som každých dvanásť mesiacov dvakrát prečítal celú Bibliu. Je to veľký a mohutný strom, na ktorom je každé slovo mocným konárom. Dobre som zatriasol každým konárom v túžbe vedieť, čo je na ňom a čo mi môže dať. A zatrasenie ma nikdy nesklamalo.“
Martin Luther

Ako podstatne obťažnejší, a preto aj dlhšie trvajúci sa ukázal preklad Starej zmluvy. M. Luther síce začal na ňom pracovať ihneď po ukončení práce na Novej

zmluve a zvládol v nasledujúcich dvoch rokoch päť kníh Mojžišových a knihy príbehov, teda rozprávacie texty. Poetické a prorocké časti sa ukázali ale ako obťažné, tak že Luther si s tým sám nevedel rady. Zvolal pracovné spoločenstvo zložené z jeho priateľov a spolupracovníkov, ktorí sa spolu stretávali každú stredu. Na túto obrovskú prácu potrebovali desať rokov! Luther opisuje veľmi dôverne ťažkosti, s ktorými pritom zápasili: „Pri preklade som sa usiloval, že by som predložil čistú a jasnú nemčinu."

A často sa nám stávalo, že sme štrnásť dní, tri, štyri týždne hľadali jediné slovo a (potom) sme mali otázky, ale jednako sme ho niekedy nenašli. Pri Knihe Jóbovej sme sa veľmi usilovali, M. (magister) Filip Melanchton, Aurogallus a ja tak, že sme počas štyroch dní nepreložili ani tri riadky. Môj milý, teraz, keď je Biblia ponemčená a hotová, môže ju každý čítať a s ňou pracovať. Teraz prebehne človek očami cez tri, štyri listy a nedá ani podnet; ale nevidí, aké kamene a polená tu ležali. Kde teraz cez to prechádza ako cez ohobľovanú dosku, tu sme sa museli potiť a strachovať sa, skôr, ako sme mohli také kamene a polená spratať z cesty, na ktorých môžeme tak dobre kráčať. Je dobré orať, keď je pole vyčistené; ale les a korene vyklčovať a pripraviť pole, to nikto nechce robiť.

Mimochodom, nemecká Lutherova Biblia, napriek nie nízkej cene, mala veľký odbyt. Nemecká Lutherova Biblia nemôže vo svojom význame byť pre pokračovanie a šírenie reformácie prehliadaná. Popri jeho piesňach bola táto Lutherova práca tá, ktorá sa najviac rozšírila a slúži i inšpiruje až do dnešných dní.

Pripravil
J. Bakalár, zborový farár

Prezentácia knihy Opustené kostoly Horného Spiša

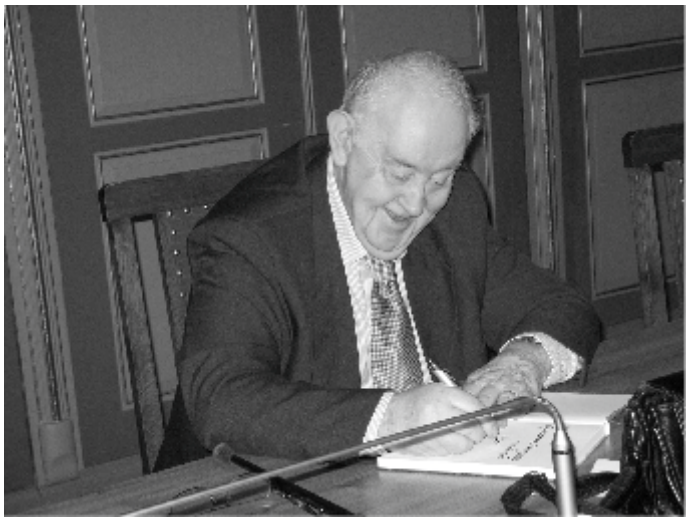

V poslednú októbrovú sobotu som stála pred malou dilemou: ísť na zaujímavú turistickú akciu po hradoch Zemplína alebo zostať v Prešove a „venovať sa" kultúre... Možno rozhodlo počasie (veď v piatok pršalo), ale skôr to, že veď tie hrady tam budú ešte stáť dlho a môžem tam ísť kedykoľvek, ale taká akcia, akú pripravilo združenie Kolégium evanjelickej inteligencie ECAV v Prešove na sobotňajšie dopoludnie, sa už nezopakuje. O čo išlo? V dvorane „starého" Evanjelického kolégia sa konala prezentácia knihy Františka Šťastného Opustené kostoly Horného Spiša.

Po úvodnom príhovore a modlitbe pána biskupa Slavomíra Sabola knihu prezentoval zástupca vydavateľstva ViViT Mikuláš Lipták. Načrtol, ako kniha vznikala, čo tomu predchádzalo a oboznámil prítomných zhruba s jej obsahom. Milka Mihočová prečítala úryvok z knihy, Alena Bodnárová predniesla báseň od autorovho priateľa Daniela Šovca a už tu bol priestor na otázky, ktorými prítomní zasypali autora Františka Šťastného. Ten s radosťou odpovedal, pričom ho dopĺňali poznatkami z historických výskumov pán biskup Sabol, riaditeľ evanjelického gymnázia pán Damankoš (ten viedol celú prezentáciu) a aj samotní účastníci z pléna. Tak vznikla veľmi zaujímavá a plodná diskusia, z ktorej sme sa dozvedeli veľa nielen o knižke, o opustených kostoloch, ale aj o histórii povojnového obdobia. Ako sám autor povedal a ako aj píše v úvode knihy, téma na jej napísanie vznikla pri písaní jeho predošlej knihy Kostol na konci sveta. Ten stojí v Ihľanoch a je jedným z tých tzv. opustených. V tejto obci a aj v ďalších niet evanjelických veriacich, museli po skončení vojny nedobrovoľne odísť, opustiť svoju domovinu, a to len

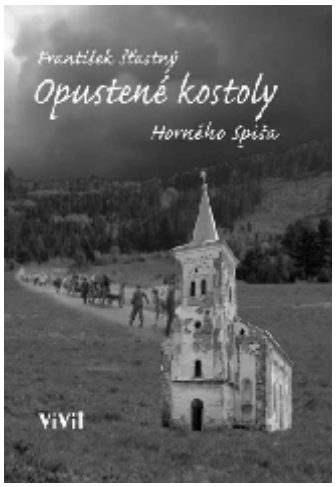

preto, že boli nemeckej národnosti (odísť museli bez ohľadu na to, či kolaborovali s fašistami alebo nie, pravda, existovali výnimky z odsunu, ale to len ojedinelé). Opustili so slzami v očiach predkami postavené kostoly, a preto sú tie kostoly opustené. Autor knižky František Šťastný sa rozhodol napísať túto knihu ako *„pokračovanie“* a či *„rozšírené vydanie“* tej prvej o kostole v Ihľanoch. Za pomoci množstva dobrých a ústretových ľudí a odborníkov tu, v Maďarsku a v Nemecku (menovite nebudem spomínať, zabralo by to veľa miesta a aj by som na niekoho mohla zabudnúť – veď sa to môžete dočítať v knihe) sa autorovi podarilo zhromaždiť dostatok materiálov, životných príbehov, poznatkov z histórie a aj osobných svedectiev. A tak vznikol materiál na túto unikátnu a jedinečnú knihu. Autor v nej populárnym (v to v tom najlepšom slova zmysle) štýlom opisuje históriu vzniku teraz už opustených evanjelických kostolov na Hornom Spiši, vťahuje nás do životných príbehov ľudí okolo, do príbehov opustenia a tiež píše o snahách ich *„znovuoživenia“*. Keď sa začítate do textu a pozeráte dobové, ale aj súčasné fotografie, cítite, že to nie je len obyčajný text; autor dal do neho kus srdca, preto ak už začnete, ťažko sa od neho odtrhnete. Ja som to urobila hneď po prezentácii a je to zážitok! Ale ešte predtým na samotnej prezentácii – vedúci diskusie musel zastaviť prúd otázok a diskusných príspevkov, zaznela ešte jedna báseň od Daniela Šovca, nasledovala autogramiáda a beseda pokračovala aj popri malom pohostení.

Vďaka za túto akciu – prezentáciu, ale hlavne ďakujeme autorovi za *„stvorenie“* tejto úžasnej knižky!

A ešte: Na tejto prezentácii nás rovnako očarila poézia Daniela Šovca, z jeho útlej knižočky básní Pozdravujte sakury sme si vypočuli tri ukážky – tu je jedna z nich:

Chrám
Tu nevolá vás budova,
tu neotvára dvere dom.
Prameň sa všetkým ponúka
a živá voda v ňom.

Nie, tu nie je budova,
tu je chrám, živý tvor.
Má svoju reč a jeho spev
ranených dvíha k nebu hor.

Tu padajú s prs okovy,
a duši rastú krídla
vyletieť a nájsť večný dom,
kde láska, pokoj sídlia.

Chrám utiera tu vdovám slzy
a ty, kto váhaš v rozpakoch,
vstúp, vojdi, vstup je voľný
ovečky svoje tu si pasie Boh.

Ovečky choré berie v náruč.
Ten dobrý pastier sám.
Z búrky loď vedie na tíšinu
a všetkých lieči z rán.

Kto vojde, nik viac nie je sám,
nájde si sestry, nájde bratov.
Nebo ho pevne objíme
neviditeľnou rukou svätou.

Alena Bodnárová

Vaša dobrotivosť nech je známa všetkým ľuďom. Pán blízko! O nič nebuďte ustarostení, ale vo všetkom s vďakou predkladajte Bohu svoje žiadosti vo všetkých svojich modlitbách a prosbách. A pokoj Boží, ktorý prevyšuje každý rozum, bude hájiť vaše srdcia a vaše mysle v Kristu Ježiši." (Fil 4, 5-7)

Číslo účtu cirkevného zboru: 0096289004/0900

Odporúčame, aby ste pri platení cirkevných príspevkov, resp. milodarov, uprednostňovali prevod na vyššie uvedený účet cirkevného zboru pred platením poštovou poukážkou.

Ad) Synoda v Levoči 2014/Informácie zo zasadnutia vyšších cirkevných orgánov. Patmos č. 3/2014

Rád by som využil svoje právo na odpoveď a uverejnil svoj pohľad na ostatnú synodu.
Pokiaľ ide o článok dozorcu ŠZS, tu odporučím čitateľov na rubriku Ako to bolo naozaj - na našej webovej stránke www.ecav.sk. Tam možno nájsť odpovede na otázky, o ktorých brat Gál píše:

- *Ako to bolo s odvedením čiastky 48 tis. € na účet GBÚ z Reformaty*
- *Ako je to so Správou predsedníctva ECAV*
- *Ako to bolo so slávnosťou k 200. výročiu narodenia Ľ. Štúra*
- *Ako to bolo s vystúpením riaditeľa GBÚ na synode*

V priloženom článku sa venujem najmä reakcii na niektoré podnety zo strany brata Damankoša.

Dušan Vagaský

Časopis CZ Prešov Patmos v čísle 3/2014 uverejnil pohľady dvoch účastníkov synody na tohoročnú synodu v Levoči.
V rámci práva na odpoveď by som chcel priestor v časopise využiť na dúfam konštruktívnu diskusiu k zaujímavým témam, ktoré nadhodil v súvislosti so synodou brat Damankoš.

O zasadnutí synody

V rôznych novinách, časopisoch, ale aj diskusných fórach a internetových diskusiách sa vždy po synode vyroja najrôznejšie úvahy a analýzy o tom, ako sa na synode zase nič nevyriešilo. Jedni sú nespokojní s tým, čo sa prijalo, druhí zasa nespokojní s tým, čo sa neprijalo. A tak dokola.
Synoda (aspoň tá v Levoči) však splnila všetko, čo splniť mala podľa Ústavy ECAV:

- schválila správy Predsedníctva, Generálneho presbyterstva a Zboru biskupov,
- schválila ročnú závierku za predchádzajúci rok 2013 a rozpočet na rok 2015,
- prijala nový zákon o archívoch a registratúrach,
- zvolila na uprázdnené miesta nových predstaviteľov a funkcionárov ECAV.

Iste, ani mne sa niektoré závery nemusia páčiť, mohol by som mať výhrady aj k niektorým zvoleným funkcionárom. Ale o tom je predsa demokratická forma správy našich spoločných záležitostí! Nebudem predsa za to viniť „synodu“!
Všeobecne chcem konštatovať, že pokiaľ sú materiály na synodu vo výboroch či v generálnom presbyterstve kvalitne pripravené, synoda obvykle nemá problém k nim prijať aj kvalitné uznesenia. Ak sú však návrhy nepripravené, nevydiskutované v príslušných výboroch či na generálnom presbyterstve, ale vzniknú „spontánne“ z podnetu synodálov, možno je dobre, že ich synoda neschváli, pretože obvykle je z nich viac starostí ako radosti.
Občas mám pocit, že očakávame od synody niečo, čo vlastne ani splniť nemôže. Synoda podľa dnešnej Ústavy z roku 1993 nie je tou synodou, ktorá tu fungovala predtým. My sme zo synody urobili nielen zákonodarný orgán, ale dali sme jej do vienka aj najvyššiu správnu funkciu. Áno, synoda v tomto ponímaní je nielen synodou, ale aj generálnym konventom, ktorý musí zasadať každý rok minimálne preto, aby uzavrel hospodárenie a schválil rozpočet. Ak synoda zasadá koncom júna, k rozpracovaniu uznesení synody sa výbor dostane až v septembri – októbri, potom prídu adventné a vianočné povinnosti duchovných vo svojich zboroch a v januári už z GBÚ píšeme predsedom výborov, komisií, správnych rád a podobne, aby zaslali správu o činnosti za uplynulý rok...
Ako riaditeľ GBÚ som členom generálneho presbyterstva a využil som svoju kompetenciu a predložil generálnemu presbyterstvu obsiahly materiál k zmene ústavy, kde som už v paragrafovej podobe nadškrtol, ako by mohli naše najvyššie orgány – synoda, generálny konvent a generálne presbyterstvo po reštrukturalizácii vyzerať. Zaoberal som sa tým v Komisii pre zjednodušenie štruktúry ECAV 6 rokov a nechcel som, aby aj tieto závery zostali len v šuplíku. Generálne presbyterstvo, ktoré zasadalo 7. 12. 2012, však na otázky predložené v správe ani len neodpovedalo. Odpovede pre komisiu sú však dôležité. Pritom mohol už dávno byť v ústave znovu zriadený generálny konvent a synoda namiesto každoročného listovania v tzv. správach o činnosti výborov a brania ich na vedomie (o čom sa ani nehlasuje) by sa mohla zaoberať tým, k čomu sa výbory skutočne dopracovali. Odporúčam vybrať materiál z roku 2012 znovu zo šuplíka a venovať sa mu v Generálnom presbyterstve. Iniciovať to môže ktorýkoľvek člen GP.

Reštrukturalizácia

Brat Damankoš použil v článku výraz postkomunistická cirkev. Iste, po nežnej revolúcii sa veľa zmenilo, a keď porovnáme správu o činnosti

Predsedníctva ECAV za minulý rok s obdobnou správou spred roku 1989, rozsah aktivít je neporovnateľný. Podľa môjho názoru však znakom jej postkomunistickosti nie je model fungovania – teda to, že sme nedokázali rozhodnúť - či dva alebo tri dištrikty alebo - či tri alebo štyri úrovne správy. Poskomunistickosť vidím v aktuálnom modeli jej financovania. Všetky odvetvia spoločnosti (obecná a regionálna samospráva, školstvo, sociálne a zdravotné zabezpečenia, šport, kultúra...) už dávno prešli reštrukturalizáciou = ergo zmenou financovania, iba cirkev nie; a my stále žijeme a fungujeme podľa zákona 218/1949 Zb. o finančnom zabezpečení cirkví z roku 1949. Vyriešenie financovania cirkvi je prioritné; robiť reštrukturalizáciu bez vyriešenia tohto základu je pochabosťou. Aj preto som rád, že ECAV má platné uznesenie synody B1 z roku 2011, ktoré hovorí, že model cirkvi, prijatý v roku 1919, ktorý dobre fungoval nielen v predvojnovej demokracii, ale aj počas oboch totalít, je pri tomto systéme financovania naďalej spoľahlivý. A preto som aj rád, že ostatná synoda odsúhlasila podľa mňa najdôležitejší bod za posledných 7 rokov, čo som členom synody – a to, že financovaniu sa ako hlavnej téme bude venovať budúcoročná synoda. Samozrejme, nad reštrukturalizáciou treba rozmýšľať, pracovať – ale nemala by tým byť synoda každoročne traumatizovaná.

Chcem ale požiadať všetkých, ktorí chcú naozaj diskutovať o štruktúre našej cirkvi, o jedno. Ak sa chceme rozprávať, musíme rozprávať jedným jazykom – používať terminológiu, ktorá vyplýva z Ústavy. Ináč si neporozumieme. V našej cirkvi nemáme troch biskupov – ale máme dvoch dištriktuálnych biskupov a jedného generálneho biskupa. V našej cirkvi nemáme tri biskupské úrady a dva dištriktuálne a jeden generálny biskupský úrad. Reformata nie je správcom bratislavského cirkevného majetku, ale správcom nehnuteľností Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku (jej 4. úrovne správy). Nemáme biskupa z Bratislavy, ale generálneho biskupa ECAV na Slovensku...

Nesúhlasím s tvrdením, že generálnemu biskupovi nepatrí žiadne územie. Tak ako parochiálnym obvodom zborového farára je „územie“ cirkevného zboru, ako parochiálnym obvodom seniora je „územie“ seniorátu, ako parochiálnym obvodom dištriktuálneho biskupa je „územie“ dištriktu, tak parochiálnym územím generálneho biskupa je „územie“ ECAV – teda celé Slovensko. Každý z týchto predstaviteľov cirkvi „si spravuje“ svoj parochiálny obvod, ale iba v záležitostiach, ktoré mu z Ústavy vyplývajú. „Zvrchovanosť“ zborového farára, seniora, dištriktuálneho biskupa či generálneho biskupa nad svojím parochiálnym obvodom končí tam, kde končia jeho kompetencie a začínajú kompetencie iného.

Problém nevidím ani v „prúdení“ finančných prostriedkov štátnej dotácie z generálneho biskupského úradu na účty jednotlivých duchovných. Dnes totiž o plate duchovného (teda tej časti požitku, ktorý financuje štát) nerozhoduje generálny biskup, ale ani dištriktuálny biskup (a v podstate ani senior, ak áno – tak iba o výške kvalitatívneho príplatku), ale štát. Mzdy duchovných stanovuje nariadenie vlády. Štát kedysi cestou svojich úradov duchovných aj vyplácal. Dnes, keďže stále ešte platí komunistický zákon o finančnom zabezpečení cirkví, je táto povinnosť zo štátu posunutá na GBÚ a GBÚ túto službu zabezpečuje. GBÚ teda vypláca mzdy, ale nerozhoduje o nich! Ak by sme sa mali v súvislosti so zmenou financovania zamýšľať nad „cestami prúdenia“, potom najsprávnejšie by bolo, aby o plate duchovného v rámci určitých všeobecných pravidiel rozhodoval ten, komu farár poskytuje duchovenskú službu – teda konvent cirkevného zboru. Koniec koncov tak to nejako fungovalo pred tým, než prišli komunisti so zákonom 218/1949.

Ale - aj keby odluka financovania nastala, a bola zavedená napríklad asignácia, výnos z asignácie bude tak či tak naďalej „prúdiť“ zo štátu na ústredie cirkvi, ktoré ich bude následne „prerozdeľovať“. Nepredpokladám totiž, že by daňovník, ktorý by chcel svoje 2 percentá darovať cirkvi, mal možnosť ešte aj vyberať, ktorému dištriktu, ktorému seniorátu alebo nebodaj ktorému cirkevnému zboru tie svoje percentá daruje. Ak dnes nepotlačíme neustálu podozrievavosť, zajtra zhynieme vo svároch.

Správa majetku.

Najnešťastnejšie na celej diskusii k Reformate je, že jeden nevypočuje druhého, nevydiskutujú sa raz a „navždy“ otvorené otázky, že sa diskusii zo strany Reformaty bráni a nepodložene sa podsúvajú Predsedníctvu ECAV akési skryté úmysly. Pokúsim sa čo najjednoduchšie pomenovať problém:

Prvý problém: Reformata je obchodná spoločnosť založená Evanjelickou cirkvou, ktorá má v predmete podnikania najmä správu nehnuteľného majetku. V zakladateľskej listine je uvedené, že najvyšším orgánom Reformaty je Valné zhromaždenie, ktoré je tvorené členmi generálneho presbyterstva. Výklad Obchodného zákonníka je však taký, že ak má spoločnosť jediného spoločníka, tento vykonáva zo zákona pôsobnosť valného zhromaždenia. Rozhodovanie jediného spoločníka, v zmysle tohto ustanovenia nie je hlasovaním na valnom zhromaždení a v týchto prípadoch sa valné zhromaždenie nekoná. Ak je spoločníkom právnická osoba, vykonáva pôsobnosť Valného zhromaždenia štatutárny orgán tejto spoločnosti. Takto by bolo treba

upraviť zakladateľskú listinu. Podsúvanie, že by o Reformate rozhodovali dvaja ľudia (generálny biskup a generálny dozorca), je neopodstatnené, pretože Predsedníctvo ECAV môže konať len podľa spôsobu konania upraveného v Ústave ECAV a na ňu nadväzujúcich CPP. Ak by sa takto upravila Zakladateľská zmluva Reformaty, konečne by sa hospodárenie Reformaty dostalo nielen k určeným osobám z generálneho presbyterstva, ale konečne aj na synodu, Predsedníctvo ECAV by mohlo začať v zmysle Ústavy reálne zabezpečovať ochranu a zveľaďovanie cirkevného majetku, účtovníctvo by bolo preskúmateľné Revíznou komisiou, k hospodáreniu by sa pravidelne vyjadroval generálny hospodársky výbor.

Druhým problémom Reformaty je samotná Zmluva o správe majetku ECAV. V zmluve by mala byť určená výška odmeny za správcovstvo. Táto výška by mohla byť určená napríklad percentom z vyinkasovaného nájmu alebo určená v závislosti od počtu subjektov, alebo od počtu budov atď. Tejto diskusii sa však bráni, pretože podľa terajšieho znenia správca má právo prijímať všetky výnosy z prenájmu spravovaných nehnuteľnosti priamo od tretích osôb na svoj vlastný účet.

Vždy sa pozastavím nad argumentáciou, že Reformata je zdravá firma a dosahuje zisk. Iste, veď príjem z nájmu ide do výnosov tejto firmy. Vždy sa pozastavím aj nad vystúpením niektorých právnikov, že v Reformate je všetko v poriadku a v súlade so zakladateľskou zmluvou a zmluvou o správe. Iste, ale prečo by oba tieto dokumenty nemohli byť iné – lepšie a priehľadnejšie?

Dušan Vagaský
riaditeľ GBÚ

Požehnaný čas na misijných dňoch VD

Veľmi rada sa vraciam v spomienkach k pekným, osobitne požehnaným zážitkom. Nepríjemné, naopak, vytesňujem, v rámci možností natrvalo.

K tým príjemným a vzácnym patria spomenuté Misijné dni VD ECAV 2014. Milý čitateľ, ak si túto akciu nezažil naživo, tak nie je jednoduché sprostredkovať to bohatstvo - rôznorodosť - celkovú atmosféru, každoročne dokonalejších a vždy rovnako požehnaných týchto dní.

Oceňujem to, že je tam vítaná každá generácia a každá má z čoho vyberať - myslím predovšetkým na duchovné hody, na budovanie osobnej viery. Pre mladšie ročníky je dôležité si tiež zasúťažiť, zašportovať a toto všetko tam je. Rodičia si nemusia robiť starosť, čo s detičkami, lebo o nich je počas celého hlavného programu tiež postarané, a to rovnako kvalitnou duchovnou potravou a tiež kopcom zábavy.

Že to zrejme nebude len ojedinelý dojem, svedčí každoročne stúpajúca účasť, t.r. už cca 600 túžiacich aj slúžiacich.

K tým slúžiacim mi Pán pripomenul jednu perličku z minulých rokov. Jedna milá sestra zo zboru v DNS bola svedkom, ako bratia farári z BÚ VD slúžia s rovnakou láskou duchovne ako aj upratovaním po ukončení týchto dni. To ju inšpirovalo priviesť na ďalší rok plné auto spolucirkevníkov, nakoľko vo svojom zbore im tento príklad služby veľmi chýbal.

Ďakujeme vám všetkým - pracovníkom i spolupracovníkom BÚ VD za námahu, ktorú neľutujete vynakladať na budovanie Božieho diela aj touto formou.

Čo som si osobne priniesla? Predsa kľúčenku! Na jej prednej strane vidím veľkú 1 - a to je môj Pán, ktorého túžim mať na prvom mieste môjho života do posledného okamihu, kým tu budem.

Ak si ju otočím, vidím tam 6 obrázkov - všetky sú aplikované na starozmluvný príbeh o Jozefovi:

1. čierna ovca - ak by ma aj všetci mali mať za čiernu ovcu rodiny, musím mať na pamäti, že môj Boh očakáva, aby som za ublíženie nechystala odvetu, ale bola modlitebníkom, strážcom a tým, ktorým bude záležať na záchrane všetkých mojich blízkych.
2. bumerang - dávaj si pozor na to, čo rozsievaš, aj na to, čo prijímaš, aby si sa nedivil, čo to vzišlo v tebe a čo rastie okolo teba - asi to, čo seješ.
3. noha v pohybe - pred pokušením utekaj, nezahrávaj si v nádeji, že Ty si silný dosť, len v Bohu môžeš víťaziť - Jozef nepodľahol.
4. holubica - symbol Ducha Svätého, ktorého máme zasľúbeného a tiež Ho máme k dispozícii, ak je v našom vnútri vyčistené a upratané pre Neho.
5. džbán - symbol kalicha - Večere Pánovej, kde môžeme nájsť zmierenie a odpustenie, ak sa nám podarilo zablúdiť.
6. tri prúty - sila jednoty a odpustenia. Nech by bolo ublíženie akokoľvek ťažké, na tvojom odpustení Pán Boh môže a chce vybudovať úžasnú budúcnosť tvojej rodiny, jej ďalších generácií aj celých národov. Ale môže, ak ty si rozhádaný a nezmierený so svojím blízkym celé roky, pre možno nespravodlivo podelený majetok v rodine? Neváhaj, poď pod kríž Pána Ježiša, tam je pripravené pre teba nové srdce, ktoré vie odpustiť, aj keby ti súrodenci pripravovali Jozefovu budúcnosť. On je krásnym príkladom, že sa to dá.

S láskou MG

Detský biblický tábor „12 statočných“

V dňoch 4. - 10. augusta 2014 sa na Mníchovskom potoku pri Bardejove konal detský biblický tábor s názvom „12 statočných“. Počas celého týždňa sme sa na príklade vybraných učeníkov snažili naučiť, čo je to statočnosť, ako sa správajú statoční a ako sa stať statočnými vo viere. Hovorili sme o tom, ako rôzne nás Pán Boh povoláva, o tom, že aj keď príde v živote búrka, On je stále s nami a s Ním sa nemusíme báť, o Petrovej a Judášovej (ne)statočnosti, o tom, ako učeníci prežívali ukrižovanie Ježiša a aj o tom, že nás Pán Boh vysiela do sveta šíriť evanjelium a vyzbrojuje nás Božou výzbrojou.

Celý tábor sa niesol v kovbojskom duchu. So šerifom a jeho pomocníkmi sme bojovali proti banditom, putovali do neďalekého Mokroluhu za koňmi, stavali sme indiánske tipi, vyskúšali sme si rôzne indiánske či šerifské zručnosti, a dokonca nás počas tábora zachvátila aj zlatá horúčka a hľadali sme stratený poklad.

Za týždeň vznikli mnohé nové priateľstvá a veľa sa naučili nielen deti, ale aj my, vedúci. Sme vďační, že na tábore mohlo byť takmer 50 detí a niektoré z nich počuli evanjelium po prvýkrát. Modlíme sa, aby v nich zasiate semienka mohli rásť a rozhodli sa statočne nasledovať Ježiša Krista.

Za táborový tím Majka Macejová

Čo zažili dorasťáci v lete

Aj tohto roku sme sa mohli (hlavne dorasťáci) tešiť na dorastový výlet. Téma bola super. Tábor sa volal Boží bojovníci. Išli sme sa naučiť alebo skôr pripraviť a zapojiť sa do boja, ktorý Pán Ježiš už vyhral. Bojovať o tých vojakov, ktorí nevedia, že patria na víťaznú stranu. Každý deň sme mali rozcvičku, vojenské oddiely, na ktorých sme si čítali Božie slovo, mali diskusie a modlitby. Potom sme sa venovali manévrom – rôznym, či už v bazéne sme hľadali príbor alebo sme behali po tenisovom kurte a hrali florbal. Každý vojak potrebuje byť silný, a preto sa deň nezaobišiel bez výcviku v teréne a to každodenných športoch, kde skupinky bojovali o vzácne body, ktoré im na konci výletu zaobstarali veľmi zaujímavé odmeny. Nad pohodou na útvare ako „čapanie sa v bazéne“ nepohrdol asi nikto, možno iba kreatívne duše, ktoré si vyrábali samé krásne vecičky. No najhlavnejšou časťou bol každovečerný taktický výcvik. Tam sme sa učili dôležité veci, ktoré by každý vojak v Božej armáde mal vedieť. O boji, ktorý určite a neustále prebieha o srdce každého človeka. O tom, akú taktiku zvolil náš Hlavný Generál a že už vyhral a o taktike Nepriateľa. Učili sme sa o výzbroji Božej z Efezkým, ktorú majú mať všetci. Taktiež o tom, že každý vojak má svoju špeciálnu úlohu v armáde ako v tele Kristovom. Chvály a modlitby tieto vzácne slová dopĺňali. Zakončili sme výcvik troma výzvami: jednou spoločne trénovať, zotrvávať spolu, lebo vtedy

si môžeme kryť chrbty (rozumej: pozvanie na dorasty), byť odvážnym Božím bojovníkom, ktorý v Kristu Ježiši má na to byť svetlom a vyhrávať proti Nepriateľovi a získavať nových vojakov a tretia výzva bola trochu športového charakteru. Každý dorasťák mal povinnosť prejsť náročnú trasu s prekážkami (všetci ju statočne prešli!). Všetka sláva a chvála nášmu Hospodinu, že poslal svojho syna, aby za nás zomrel a porazil smrť. My, jeho deti, teraz sme dedičmi, máme právo a moc bojovať na Jeho víťaznej strane. Dorasťáci to už vedia. Hor sa do boja!

Dorastový tím

Pozvanie na Staršiu mládež

24. septembra začali stretnutia Staršej mládeže. Chceme vytvoriť priestor pre všetkých ľudí vo vysokoškolskom veku alebo starších, ktorí už pracujú či hľadajú prácu. Stretávame sa každú stredu o 18:00 hod. vo veľkej zborovej sále na fare. Našou novou témou ZAOSTRI sa chceme zamerať na tri veľmi dôležité zložky upriamené na budovanie lepších a pevnejších učeníkov vo viere. Hovoriť budeme o vzťahu s Bohom, vzťahu medzi nami v spoločenstve a o budovaní Božieho kráľovstva v našom okolí.

V rámci stretnutia je téma, chvály, diskusné skupinky či občerstvenie, prostredníctvom ktorého vzájomne upevňujeme vzťahy a kontakt s ľuďmi zo zboru. Spoločný čas umožňuje zdieľanie radostí i ťažkostí, a preto vás chceme pozvať, aby ste boli toho súčasťou. A ak viete o niekom, kto si hľadá spoločenstvo, pozvite aj ich, aby mohli zažívať požehnaný čas v Božej rodine.

Zároveň vás chceme požiadať o modlitby za tieto stretnutia aj za prípravný tím, aby sa Pán priznával k tejto službe, budoval si svojich služobníkov, aby sme sa viac a viac podobali na Jeho obraz a za múdrosť od Ducha Svätého, aby sme vedeli ako túto mládež viesť.

Tím SM

KECY 2014 UPSIDE DOWN

Tohtoročný KECY camp bol veľkým požehnaním. Zúčastnilo sa ho 96 účastníkov, z toho 60 študentov, pričom mnohí z nich boli na KECY campe po prvýkrát. Na príprave tábora sa podieľal početný slovenský tím z nášho evanjelického zboru v Prešove a americký tím z Atlanty. Bolo úžasné pozorovať, ako si Pán Boh dokáže použiť svojich služobníkov a spájať ich pre jednu úlohu – aby išli a niesli Jeho evanjelium ľuďom, ktorí ho nepočuli. Takto to vystihla Katka, ktorá je súčasťou KECY tímu: *„Už hneď v prvý deň som mohla zažiť Božiu moc, panujúcu nad slovenským a americkým tímom. Ľudia, ktorí sa v jednom momente stretli po prvýkrát, vzápätí spolupracujú na komplikovaných prípravách. Už dávno som nezažila väčšiu mieru úcty, rešpektu a lásky ako medzi ľuďmi v dvojjazyčnom Kecy tíme. Fascinuje ma, ako ľudia, ktorí často absolútne nepoznajú jeden druhého, dokážu spolupracovať.“*

Tento tábor sa niesol v téme *„Upside down kingdom“*, čo v preklade znamená *„Kráľovstvo hore nohami“*. Prostredníctvom rôznych aktivít, diskusií a osobných rozhovorov sme mohli nielen vytvárať nové priateľstvá s budovať vzťahy so študentami, ale hlavne podeliť sa s nimi o to, čo zmenilo náš život. Mohli sme svedčiť a hovoriť o Ježišovi, ktorý zmenil náš život a pozýva nás do svojho kráľovstva, v ktorom fungujú veci inak. Hoci si za svoj hriech zasluhujeme smrť, On nám ponúka milosť a odpustenie. V Božom kráľovstve môžeme nájsť naozajstné šťastie a prijatie.

„Úplne najlepšie bolo to, že to bol čas strávený s Bohom a že mi to pomohlo ho znova nájsť, dať mi novú vášeň Ho spoznávať, čítať Písmo a budovať si s Ním vzťah. A veľmi sa teším aj z toho, že tu pre mňa budú ľudia, ktorí mi stále radi odpovedia na moje otázky a nemusím sa ich báť opýtať“ – KECY camp pohľadom Sary, účastníčky KECY campu. So študentami sa ďalej stretávame aj počas školského roka, na skupinkách a na stretnutiach stredoškolskej mládeže, ktoré sa konajú každú sobotu o 17:00 na Evanjelickej fare. Sme vďační Pánu Bohu, že sa staral a ochraňoval nás všetkých po celý čas tábora. Tiež ďakujeme nášmu zboru za to, že vytvára podmienky na to, aby sa tento misijný tábor mohol konať v Prešove už po dvanásty krát.

za KECY tím
Viktória Svatová

Večierok pre slúžiacich

Veď kde je tvoj poklad, tam bude aj tvoje srdce. Mt 6, 21

Možno to nie je na prvý pohľad viditeľné, ale v našom zbore sa intenzívne venuje práci s deťmi a mládežou viac ako 50 ľudí, ktorí to robia na dobrovoľníckej báze. Keďže si táto ich služba vyžaduje, aby obetovali svoj čas, energiu a často aj vlastné peniaze, vedenie zboru sa pripojilo k nápadu zorganizovať večierok pre slúžiacich ľudí.

Ten sa uskutočnil 4.9.2014 vo veľkej zborovej sieni na našej fare. Začali sme výbornou večerou, po ktorej nasledovalo predstavenie jednotlivých tímov, ktoré v našom zbore slúžia. Prebehlo to tak, že za každý tím prišiel k mikrofónu jeho vedúci, predstavil, čomu sa tím venuje, aj konkrétnych členov. Postupne sme prešli od tímu detskej besiedky, cez dorast, stredoškolskú a vysokoškolskú mládež k rodinnému spoločenstvu, ktoré si za svoj cieľ určilo vytvárať priestor, pre všetkých čiže aj pre vás . Prišiel aj vedúci tímu Domino, ktorý pripravuje týždenné stretnutia pre študentov Evanjelickej spojenej školy. Na záver bola predstavená aj väčšina zamestnancov Relevantu, ktorí zabezpečujú chod klubovne Puzzle, domova na polceste Hniezdo a opatrovateľskej služby a snažia sa pomôcť aj ostatným podľa toho, čo je treba.

Po tomto bloku nasledovalo pár piesní, ktoré nám pripomenuli, že sme rodina a slúžime veľkému Bohu a robíme to na Jeho chválu a slávu. To, prečo sa oplatí v

tom vytrvať, sme si pripomenuli textom s Matúša 6, 19 – 21:

„Nezhromažďujte si poklady na zemi, kde ich zožiera hrdza a mole a kde zlodeji vnikajú a kradnú. Zhromažďujte si poklady v nebi, kde ich nezožiera ani hrdza, ani mole, a kde zlodeji nevnikajú a nekradnú. Veď kde je tvoj poklad, tam bude aj tvoje srdce.“

Všetci z prítomných, ale mnohí ďalší, ktorí nemohli prísť, si posledný rok budovali poklad v nebi a prikladali k nemu čas, energiu, srdce a lásku pre prácu na Božom kráľovstve.

Ten poklad im nebude zobratý, nezničí ho ani záplava, ani ekonomická kríza, ani choroba, ktorá oslabí naše intelektuálne či praktické zručnosti. Ten poklad je uložený v Božom kráľovstve a tam je v bezpečí. Niekedy je dobré si to pripomenúť, hlavne keď počúvame, na akej drahej dovolenke boli naši rovesníci alebo čo pekného si kúpili naši kamaráti, ktorí uprednostnili brigádu pred službou na letnom tábore. Cieľom nebolo sa povyšovať, ale povzbudiť, aby sme v tom vytrvali, keďže v dnešnom konzumnom svete to nie je jednoduché.

Nasledovalo pásmo svedectiev, ktoré nás ešte viac utvrdilo v tom, že to stálo zato. Ochota a srdce pre službu menila večnosť. Menila ľudské životy a mnohých uvádzala do pravdy evanjelia a Božích princípov, ktoré sa mohli deti a mladí ľudia naučiť a pochopiť. Menila miesto, kde ľudia budú tráviť večnosť a nič nemôže byt vzácnejšie, lebo Božia vôľa je: aby ľudia boli spasení a došli k poznaniu pravdy.

Bol to čas, kde sme sa mohli spolu podeliť s tým, čo Pán Boh konal v jednotlivých službách a spoločne sa z toho tešiť.

Veľmi povzbudzujúcou časťou bolo slovo brata farára Jána Bakalára, ktorý nás povzbudil Božím slovom, ale aj poďakovaním a vyznaním, že bez tejto práce, mnohých ochotných ľudí, by sa to nemohlo uskutočniť. K tomuto poďakovaniu sa pridal aj zápisník s perom, aby sme si mohli zapisovať, čo bude Pán Boh konať aj počas nasledujúceho roka, lebo je ľudské na to zabúdať. Túto časť sme ukončili piesňami vďaky a chvály a plynule sme prešli k modlitbám, ktoré sa uskutočnili tak, že sa jednotliví vedúci modlili za seba a žehnali si navzájom. Brat farár sa pomodlil na záver a zakončil to záverečných požehnaním.

Čo bolo veľmi milé a som presvedčený, že to patrí do každého zdravého spoločenstva, bola výzva jedného z presbyterov, aby sme sa modlili za rodinu sestry farárky Janotkovej, ktorá sa momentálne nachádza v ťažkej životnej situácii. Bol to moment, kedy sme si mohli uvedomiť, že máme myslieť aj na tých, ktorí sú súčasťou nášho spoločenstva a majú vážne potreby, aj keď ich už tak často nestretávame. Verím, že toto stretnutie malo obrovský význam, bude sa opakovať každý rok a ochotných ľudí poslúžiť svojimi darmi bude pribúdať. A naša úloha podľa slov brata farára z Lukáša 10, 2 (*„Žatvy je síce mnoho, ale pracovníkov málo. Preto proste Pána žatvy, aby vyslal robotníkov na svoju žatvu.“)* je modliť sa a prosiť za nových služobníkov.

mi

MODLITBY ZA MESTO PREŠOV

štvrtok 13.11.2014 o 18:00 hod. modlitebni Cirkvi bratskej

Kresťanské cirkvi a spoločenstvá v meste Prešov vás pozývajú vo štvrtok 13.11.2014 o 18:00 hod. k modlitbám a prosbám za mesto Prešov.

Vyučovanie na tému: *Mesto sa dvíha požehnaním statočných (Prísl. 11,11)* bude mať

Peter Lipták zo spoločenstva Maják.

Stretnutie sa uskutoční v modlitebni Cirkvi bratskej, Slovenská 34, Prešov.

Príďte sa modliť a volať k Pánu Bohu za voľby v našom meste!

Jesenný projektový týždeň

V dňoch 20.-24. októbra 2014 zorganizovala Evanjelická základná škola v Prešove pre svojich žiakov netradičné zážitkové vyučovanie v podobe prvého ročníka jesenného projektového týždňa. Počas otváracieho ceremoniálu v školskej knižnici v pondelok ráno, zazneli z úst vyučujúcich pravidlá týždňa, ako aj samotné predstavenie jednotlivých aktivít.

Prvý deň bol venovaný povolaniam. Poďakovanie patrí všetkým rodičom, ktorí neváhali, prijali pozvanie a predstavili žiakom činnosti, ktoré sú súčasťou ich každodenného pracovného života. Stolár s tretiakmi vyrábal poličku, profesionálny vojak predstavil vojenskú výstroj, s cukrárkou žiaci zdobili koláčiky. Huslistka predstavila svoj nástroj, ako aj prácu orchestra, lesník nás zaviedol do svojho revíra aj prostredníctvom fotografií a s manažérkou sme si vyskúšali tímovú prácu a jej riadenie. Veľký úspech zožal v utorok Európsky deň jazykov, kedy sme sa pomocou rozprávky dostali do všetkých okolitých štátov našej krajiny. Žiaci svojou bystrosťou a šikovnosťou, ako aj vedomosťami hravo prekonali putovanie za hľadaním kráľovského pokladu susedných krajín.

Streda bola dňom zdravej školy, a tak sa v každej triede strúhala mrkva, jablká a iné ovocie či zelenina. Oplatilo sa. Vlastnoručne vyrobený šalát chutí najlepšie.

Čerešničkou na torte bol deň tradícií nášho regiónu, ktorý nasledoval vo štvrtok. Na chodbách i v triedach školy sa mihalo mnoho farieb, mašlí, sukní a aj počas prestávok znelo odvšadiaľ A ot Prešova... Stretnúť žiaka či učiteľa vyučujúceho v kroji bolo krásnym potešením, o to krajšie bolo počuť pestrú paletu šarišského nárečia. Posledná vyučovacia hodina sa odohrávala v telocvični, kde sa tancovalo, spievalo a zábave nebolo konca kraja.

Piatkové dopoludnie sa nieslo v znamení zdravého pohybu a športových súťaží, kedy si starší i mladší žiaci vyskúšali svoju šikovnosť a obratnosť.

Ďakujeme Pánu Bohu za ochranu a požehnanie. Vo svojich srdciach budeme ochraňovať to vzácne dedičstvo viery a lásky.

Ľubica Demčáková

SVETLO V TME

„Nech tak svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je v nebesiach.“

Evanjelická spojená škola v Prešove sa snaží byť svetlom medzi školami v našom meste, učitelia sa snažia byť svetlom pre svojich žiakov a verím, že aj naši študenti sa snažia byť svetlom vo svojom okolí, pre svojich priateľov či rodinu. Aby sme tak mohli robiť, musíme byť napojení „na ten najväčší zdroj svetla“ – Ježiša Krista. Preto každý začiatok školského roka a potom každú stredu začíname slávnostnými Službami Božími. Je to naozaj vzácna a slávnostná chvíľa, kedy žiaci a učitelia spolu kľakajú pred oltár, prijímajú požehnanie s Večerou Pánovou a prosia o požehnanie pre celý školský rok.

Mariána Damankoša, ktorý je riaditeľom ESŠ, ale zároveň aj aktívnym členom nášho zboru, som sa opýtala, čo je nové v škole a v jeho osobnom živote a ako sa on snaží napĺňať Ježišov príkaz byť svetlom a soľou.

1. Už sú to dva mesiace od začiatku školského roka. V čom bol september rovnaký a v čom iný v porovnaní s ostatnými?

September je vždy rovnaký v tom, že začne školský rok. V prípade našej Evanjelickej spojenej školy je vždy iný, pretože máme zakaždým nové triedy, každým rokom sa rozširujeme. V tomto školskom roku sme prijali 26 prvákov na 4-ročné gymnaziálne štúdium, 20 žiakov na 8 ročné gymnázium, 35 prvákov do základnej školy a vyše 20 detí do materskej škôlky. Opäť sme teda rozšírili počet tried, prijali asi 10 nových kolegov, vytvorili Školský vzdelávací program pre 2.stupeň základnej školy a zároveň pokračujeme v európskych projektoch v EKG. Po materiálnej stránke sme sa tiež pohli o krok ďalej - zakúpili sme nový nábytok, splatili dlhy a na budove začíname vymieňať okná. Práve v posledných dňoch nám došlo 50 notebookov, meracie digitálne pracoviská, 3 interaktívne tabule a 40 tabletov.

2. Za múrmi školy sa toho teda deje naozaj veľa... Čo škola plánuje najbližšie obdobie?

V prvom rade pokračovať v kvalitnom vzdelávaní, zachovať, čo je dobré, zlepšiť, čo je slabšie, pripravujeme založenie bilingválneho anglického gymnázia. V materiálnej oblasti plánujeme v budúcom školskom roku vybudovanie

multifunkčného ihriska na futbal, volejbal a basketbal v areáli školy. Radi by sme tiež pokračovali v úpravách školského dvora a odvodňovaní navlhnutých základov budovy.

3. Je nejaká akcia, na ktorú by si chcel pozvať aj verejnosť?

Určite áno, v novembri si pripomenieme Pád komunizmu, počas ktorého budeme mať Deň otvorených dverí pre gymnázium a vyvrcholením záveru občianskeho roka budú vianočné akadémie MŠ a ZŠ. Po Novom roku bude nasledovať zápis detí do 1. ročníka základnej školy, prijímanie prihlášok do materskej školy a prijímacie skúšky do gymnázia. Vyvrcholením školského roku bude júnová pripomienka 5. výročie otvorenia prvej triedy Evanjelickej základnej školy.

4. Prináša Evanjelická spojená škola „svetlo“?

Dúfam, že áno. To, či prinášame svetlo, musia posúdiť naše deti, rodičia a hostia v našej škole.

5. Mnohí si všimli, že sa angažuješ aj v politickom živote. Myslíš, že kresťania by sa mali angažovať aj vo veciach verejných?

Kto iný, ak nie kresťania? Angažovanie sa vo verejnom živote je pre mňa spôsobom života, pretože mi nie je ľahostajné, čo sa deje, kde žijem a kto o mne rozhoduje. Ak sa nebudeme angažovať my, budú sa angažovať iní a potom sa nečudujme, že sme iba prizerajúcimi sa divákmi.

6. Aké máš zatiaľ skúsenosti?

Za posledný rok som získal viacero dobrých i menej pozitívnych skúseností. V regionálnej politike sa pohybujú tri typy ľudí – tí, ktorým ide o prestíž, tí, ktorým ide o osobný profit a tí, ktorým ide o posunutie vecí k lepšiemu. Pracujem ako predseda Komisie pre školstvo v prešovskej župe a mám celkom pozitívnu skúsenosť s ľuďmi, ktorým ide aj o dobrú vec, pričom nie vždy je podstatná politická príslušnosť. Dovolím si však tiež tvrdiť, že približne o polovici poslancov neviem ani povedať, čo robia, aké majú názory, mnohí iba poslušne hlasujú. O to viac si cením tých, ktorí sú aktívni a bojujú za dôležité veci. Mám kolegu, ktorý už niekoľko rokov bije na poplach a kritizuje nevyriešenú dopravu v meste. Mnohí sa mu smejú, ale keď trčia v zápche na Volgogradskej alebo na Rusínskej, asi tušia, o čom hovorí. Aj taká je politika. Mojou úlohou je bdieť nad kvalitou školstva v našom kraji, resp. povedať aj nepríjemné veci o tom, že niektoré školy tu už nemajú miesto. Nie je to vždy príjemné, ale daňoví poplatníci si zaslúžia počuť pravdu o tom, kam idú ich peniaze.

7. Blížia sa komunálne voľby aj v Prešove. Budeš kandidovať?

Áno, budem kandidovať na post poslanca za Sídlisko III., kde bývam a platím dane.

8. Kto je tvojím favoritom na post primátora mesta Prešov?

Andrea Turčanová. Je slušná, inteligentná, má skúsenosti, nespájajú sa s ňou žiadne kauzy, vedie usporiadaný rodinný život a dá sa jej veriť.

9. Je potrebné viesť k angažovanosti vo veciach verejných aj mladých ľudí? Ako to robíš?

Mladí ľudia by sa mali angažovať všade, nielen vo veciach verejných. Každý z nás je v tomto smere v politike. Ak vyhodím na sídlisku cigaretu pod lavičku pri detskom ihrisku, dávam tým všetkým okolostojacim najavo, že sa to môže a že je to správne. A preto som spoluzodpovedný za to, že na našich detských ihriskách sú cigaretové ohorky. Som teda zlý politik. Ak do školy príde rodič, ktorý čaká na svoje dieťa a nezaparkuje svoje auto na tráve, je politik, ktorý týmto konaním dáva najavo, že školský trávnik je tu pre deti, nie pre autá. Je to dobrý politik – svetlom, ktoré svieti.

Toto je moja metóda. Vysvetľujem žiakom, ale aj iným, že politici nie sú tí hore, ale my tu všetci. Svetlom pre tento svet nemajú byť iba niektorí, ale všetci. Slovensko je príliš malá krajina na to, aby sa tu niekto hral na papaláša. O Prešove ani nehovoriac. Veď sa tu skoro všetci poznáme...:o)

Ďakujem za rozhovor a čitateľom Patmosu prajeme, aby boli svetlom a soľou tam, kde sú, pretože Pán Boh povoláva každého na iné miesto. Pre každého má pripravenú inú prácu. No každá je dôležitá. Buďme svetlom a soľou tam, kde sme. Robme život druhých krajším a lepším.

Zuzana Martausová

Jubilanti nášho cirkevného zboru v IV. štvrťroku 2014

Milé sestry a bratia jubilanti,

dovoľte, aby sme Vám v mene nášho prešovského evanjelického a. v. cirkevného zboru zaželali k Vášmu životnému jubileu, ktorého sa z Božej milosti dožijete v štvrtom štvrťroku 2014, najmä hojné Božie požehnanie, pevné zdravie a veľa radostných chvíľ strávených v kruhu najbližších a v spoločenstve nášho cirkevného zboru. Nech sú pre Vás povzbudením a posilou slová Písma:

„Neboj sa, veď som s tebou; neobzeraj sa v strachu, veď ja som tvoj Boh, posilním ťa a určite ti pomôžem, veď ťa podopieram spravodlivou pravicou.“ Izaiáš 41,10

50 rokov života:
Iveta Dzurišová, Vladimír Horenský, Ján Ivanko, Peter Kmec, Jaroslav Kobyľan, Ondrej Koč, Božena Lipková, Milada Mižišinová, Ján Sabol, Iveta Sýkorová, Ján Čurlík, Mária Šimová

60 rokov života:
Juraj Gáll, Božena Harčárová, Marta Janigová, Michal Kudla, Štefan Malý, Štefan Matis, Daniel Olejár, Vladimír Polohár

65 rokov života:
Adela Jartimová, Jozef Klimko, Anna Kožlejová, Ondrej Krajňák, Alžbeta Macejová, Anna Onderová, Viera Richtáriková, Viera Smetanková, Milan Tomčík, Dušan Vaško

70 rokov života:
Magda Beleščáková, Emília Garajová

75 rokov života:
Vladimír Grega, Darina Hermanovská, Milan Jaduš, Oľga Kancírová, Ján Kačmár, Mária Kušnírová, Ján Olejár, Ema Šuťáková

80 rokov života:
Marta Chomová, Mária Gállová, Magdaléna Halagová, Rudolf Mižišin, Emília Olejárová, Emília Priščáková, Magdaléna Ňakatová

85 rokov života:
Mária Dudášová, Zuzana Kolesárová, Štefan Vagaský

90 a viac rokov života:
Anna Sabová, Anna Gállová, Mária Lorincová, Anna Ivanková, Mária Jurašová, Anna Železníková, Gabriela Harbáčová, Mária Matuščáková, Margita Moyzesová, Anna Palivcová

50. výročie sobáša:
Pavol Konrady a Eva Konradyová

55. výročie sobáša:
Štefan Golec a Mária Golecová, Ondrej Olejár a Ema Olejárová, Viktor Čop a Anna Čopová

60. výročie sobáša:
Ján Midriak a Helena Midriaková, Andrej Grega a Johana Gregová

Domáci tlačový fond

Od 1.6.2014 do 30.9.2014 na DTF prispeli: Balocká Mária 10 €,, Baranová Darina 10 €, Barnová Eva 10 €, Beňková – rodina 10 €, Beňková Ema 10 €, Beňkova Mária 10 €, Chrapčiak Július 10 €, Cina Dušan 20 €, Cinová Mária 20 €, Čop Viktor 10 €, Čopáková Mária 10 €, Dzurišová Mária 10 €, Dzurňáková Klára 5 €, Fačková Ingrid 10 €, Farbancová Kvetoslava 10 €, Fazekašová Alžbeta 10 €, Ferenc Milan 10 €, Fintorová Helena 10 €, Hažerová Anna 20 €, Horenská Anna 10 €, Hrabčák Stanislav 5 €, Janotková Šarlota 10 €, Kendická Helena 10 €, Kmecová Irena 5 €, Kočerha Milan 10 €, Kočíková Zuzana 10 €, Kožlejová Anna 30 €, Krušpir Ladislav 20 €, Kuropčáková Alžbeta 10 €, Kuropčáková Božena 5 €, Kuropčáková Mária 10 €, Lorinc Vladimír 10 €, Luchs Eduard 10 €, Macejová Alžbeta 20 €, Macejová Paulína 10 €, Mačingová Oľga 10 €, Makatúra František 10 €, Makovičová Anna 10 €, Marko Vladimír 10 €, Maruščáková Zuzana 10 €, Maťašovská Božena 5 €, Medňanský Karol 40 €, Mižiková Pavlína 10 €, Mlynárová Alžbeta 10 €, Molčanová Mária 10 €, Olejár Pavol 11 €, Pavel Dušan 10 €, Prečuchová Júlia 20 €, Šalamúnová Oľga 5 €, Šimočko Miroslav 10 €, Šmarda Karel 10 €, Štepitová Mária 20 €, Straková Emília 10 €, Straková Terézia 10 €, Urmaničová Kamila 5 €, Vagaská Mária 10 €, Vagaský Štefan 10 €, Žilková Mária 10 €, Žipajová Alžbeta 20 €.

Spolu 686,00 € - Srdečne ďakujeme

POKRSTENÍ *(júl - september 2014)*	
Ján Sabó	12. júla
Ema Beňová	13. júla
Vladimír Wittner	13. júla
Ivana Babušáková	13. júla
Alica Poláková	20. júla
Pavol Surmik	27. júla
Quido Kopčik	27. júla
Xavier Kopčik	27. júla
Sandra Orečná	3. augusta
Michal Molitoris	16. augusta
Eliška Pagurková	16. augusta
Stella Maria Schütz	23. augusta
Carla Milena Schütz	23. augusta
Klára Maťufková	23. augusta
Sára Janotková	23. augusta
Samuel Kovaľ	30. augusta
Sebastián Olejník	30. augusta
Veronika Ištvanová	31. augusta
Emma Klimová	31. augusta
Bianca Jelínek	6. septembra
Maximilián Balocký	7. septembra
Eliáš Jaduš	13. septembra
René Vojtek	14. septembra

ZOSNULÍ
(júl - september 2014)

Jozef Hanudeľ, 57 r	25. júna
Barbora Chovanová, 86 r	27. júna
Helena Kuropčáková, 78 r	29. júna
Milan Cuker, 79 r	4. júla
Viktor Kancír, 79 r	14. júla
Anna Smékalová, 68 r	29. júla
Eduard Jusko, 77 r	2. augusta
Anna Bodnárová, 84 r	8. augusta
Anna Brehuvová, 76 r	26. augusta
Milan Macej, 67 r	29. augusta
Anna Olejárová, 86 r	29. augusta
Mária Vagaská, 88 r	7. septembra
Andrej Kožlej, 72 r	11. septembra
Jolana Kriváková, 65 r	17. septembra
Ján Chovan, 85r	28. septembra

SOBÁŠENÍ
(júl - september 2014)

Jiří Bednář a Marta Mariňáková	5. júla
Peter Köhler a Mgr. Zuzana Kreitlerová	19. júla
Vladimír Wittner a Mária rod. Lukáčová	19. júla požehnanie manželstva
Peter Kostúr a Valéria Sobotová	2. augusta
Ing. Peter Román a Ing. Miroslava Ferčáková	2. augusta
Dušan Cina a Lenka Cifraničová	23. augusta
Radoslav Ruščák a Andrea Kysacká	23. augusta
Slavomír Novák a Júlia Valušová	25. augusta
Peter Kováč a Ingrid Michalčíková	31. augusta
Milan Bernát a Jana Harčarová	6. septembra
Radek Jelínek a Lenka rod. Ferencová	6. septembra požehnanie manželstva
Daniel Čopák a Jana Horváthová	6. septembra
Ing. Marián Richvalský a Mgr. Andrea Hadbavná	6. septembra
Miroslav Hricko a Soňa Lazorová	13. septembra
Marek Imrich a Martina Čurlíková	27. septembra
Ing. Martin Ďurovec a Ing. Radka Horevajová	27. septembra

Chorus Via Musica – Vianočný koncert

Miešaný komorný spevácky zbor Chorus Via Musica založilo rovnomenné občianske združenie v roku 2009. V súčasnosti má zbor 16 členov. Väčšina z nich v minulosti účinkovala v špičkových zborových telesách. Dirigentkou zboru je Mgr. Erika Haas. Združenie koncertuje v Prešove, ale aj iných mestách na Slovensku a v zahraničí. Termín koncertu, na ktorý Vás pozývame je 21. decembra v modlitebni Cirkvi bratskej o 18:00 hod. Vstupné je dobrovoľné.

Mgr. Katarína Rochlitzová

Andrej Hajduk - O Tvoje slovo sa opieram

O Tvoje slovo sa opieram
a znova čítam Knihu kníh;
na život cez ňu pozerám
až na dno rokov prežitých.

V tom slove Teba, hľa, našiel som,
Tvojmu som hlasu uveril.
Nehodný kráčam s ním životom,
zvažujem svoje premeny.

O Tvoje slovo sa opieram,
Ty si ho duši privlastnil,
zo studne hlbokej načieram
tej vody živej, nových síl.

Redakčný kruh: J. Bakalár, A. Bodnárová, V. Ferenc, K. Furdík, V. Furdíková, Z. Martausová, M. Sabol
Redakcia a administrácia: Ev. a. v. farský úrad v Prešove, Svätoplukova 11. Registračné číslo: OÚ-XI/27/95.
Tlač STEVEPRESS Š. HARČAR. Ďakujeme Vám za Vaše príspevky, modlitby, finančnú
pomoc a ochotu. Finančnú pomoc na tento časopis môžete zaslať: Slov. sporiteľňa, a.s. číslo účtu: 0096289004/0900